

Munkaerőpiaci és szociális szempontból sebezhető társadalmi csoportok a Közép-magyarországi régióban és a tervezett fejlesztés irányai

Lisznyai Beáta
Regionális szociálpolitikai referens
Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet
Területi Szociálpolitikai Főosztály

Munkaerőpiaci szempontból veszélyeztetett csoportok a régióban I.

Néhány adat (KSH, 2005. utolsó negyedév)

- Magyarország aktív korú lakosságának 54,7%-a foglalkoztatott, míg az Európai Unió átlaga 63% (KMR: 59,5%, Bp: 60,8%)

A központi régióban:

- Legalacsonyabb munkanélküliségi ráta: 5,2% (országosan 7,3%)
- Egy álláshelyre jutó munkával nem rendelkezők száma 3 fő, országosan 12 fő
- A munkaügyi kirendeltségeken bejelentett betöltetlen álláshelyek száma 2005-ben folyamatosan csökkent

Munkaerőpiaci szempontból veszélyeztetett csoportok a régióban II.

- Heterogén helyzetkép: Bp. – Pest megye
 - Jobb helyzetben az agglomeráció, mint a fővárostól távolabbi térségek
 - A pályakezdő és diplomás álláskeresők aránya folyamatosan nő
 - A munkával nem rendelkező nők aránya emelkedik, nehéz a munka világába való visszatérés gyermekszülés után
 - Tartósan munka nélkül lévők száma nőtt (Bp-n 2004-ben 20%-al)
 - "Munkára kész" csoportok: romák, 40 - 50 év felettek, fogyatékkal élők, hajléktalanok, idősek
 - „Labilis munkakészségű” csoportok: beilleszkedési, mentális, egészségügyi problémákkal küzdők
- ⇒ *Erősödő szociális teherként jelentkezik a tartós munkanélküli létből eredő problémahalmaz*

Kihívások a régióban

Szociális helyzetelemzés alapján

- A „végletek” régiója
- Budapest- kapacitáshiány, Pest megye- szolgáltatáshiány, hozzáférési problémák
- Rejtettebb szegénység, Pest megyei szegénységi zárványok és leszakadó kistérségek
- Fővárosi slumok, szegénygettók
- Hajléktalanság és veszélyeztetett lakhatás
- Kívülről érkező migráció által növelt ellátásból kimaradó rétegek
- Egyszülős egygyermekes családok magas aránya (gyermekszegénység)
- 15-29 éves korú lakosság országos szinten legmagasabb aránya (ifjúság problémái)
- Időskorú lakosság magas aránya, idősek szegénysége

A szociális ágazat regionális fejlesztési, tervezési tevékenysége

Keretek:

- ICSSZEM - Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet Területi Szociálpolitikai Főosztály
- 7 régió, 7 regionális szociálpolitikai referens

Feladatok:

- az ellátórendszer helyzetének feltérképezése
- régióspecifikus, a területi különbségekből származó egyedi igényeihez, szükségleteihez igazodó fejlesztések meghatározása
- helyi és területi szinteken a szakmaközi kapcsolatok kiépítése
- a területi tervezést támogató szakmai támogatás biztosítása

Háttérintézmények: regionális szociális forrásközpontok
⇒ kétirányú társadalmasítási tevékenység

Fejlesztések keretei I.

Az NFT II. keretfeltételeiről

- Az EB 2006. novemberére várja az Operatív Programokat
- Az NFT 2. változata még készül: „A” versenyképességi/”B” kohéziós változat

„A” változat	„B” változat
Növekedés orientált	A foglalkoztatás szempontjait fokozottan figyelembe veszi és növekedés orientált
ERFA 80% (≈376 Mrd Ft)	ERFA 73% (≈ 343 Mrd Ft)
ESZA 20% (≈87 Mrd Ft)	ESZA 27% (≈125 Mrd Ft)

Fejlesztések keretei II.

A Közép-magyarországi Régió tervezési sajátosságai

- 2. célkitűzés: „Regionális versenyképesség és foglalkoztatás”
- A kivezetési támogatás 2011-ig fokozatosan megszűnik („phasing in”)
- Minden 2. célterületi ERFA forrás a KM ROP-ban lesz
- A forrásmegosztás az ágazatok és régió között 50-50%
- ERFA típusú fejlesztések – KM ROP-ban terveződnek
- ESZA típusú fejlesztések – EMEROP-ban terveződnek
- Az ESZA/ERFA arány magasabb lesz, mint a konvergencia régiókban: ESZA 30%, ERFA 70%
- KMR területén található az országos hatáskörű intézmények többsége ⇒ *arányosítás*

Fejlesztések keretei III.

ERFA típusú fejlesztések

Ágazati szint

- Bentlakást nyújtó szociális és gyermekvédelmi szolgáltatások infrastrukturális fejlesztése
- Megyei és központi fenntartású intézmények akadálymentesítése
- ➔ **HIOP** (Humán Infrastruktúra Operatív Program)

Regionális szint

- Alapellátást biztosító, bentlakást nem nyújtó intézmények infrastrukturális fejlesztése
- A települési önkormányzatok hatáskörébe tartozó és a non-profit szervezetek akadálymentesítése
- Szolgáltatásokhoz való hozzáférés segítése (falusi és tanyagondnoki szolgálat, szociális információs szolgáltatás)
- Innovatív fejlesztések
- ➔ **ROP** (Regionális Operatív Program)

Fejlesztések keretei IV.

ESZA típusú fejlesztések **(ágazatok tervezik)**

2 prioritás:

- Társadalmi részvétel és innováció fokozása
 - Hátrányos helyzetű emberek társadalmi befogadásának erősítése
- **EMEROP** (Emberi Erőforrások Fejlesztése Operatív Program, az FMM koordinálásával), valamint a régiós ERFA típusú fejlesztések kísérő intézkedései

Szociális ágazat megjelenése a Közép-magyarországi ROP-ban (1/5.)

A Közép-magyarországi régiót érintő ESZA típusú fejlesztések
(EMEROP szociális ágazatot érintő fejlesztései)

Humán erőforrás-fejlesztés a társadalmi kohézió érdekében a munkaerő-piaci igényeknek megfelelően

A képzési szerkezet és a munkaerő-piaci igények összehangolása:

- szakemberek foglalkoztatásának komplex támogatása a hátrányos helyzetű térségekben, kistélepléseken = gyakornoki program, hazatérési támogatás

Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok szegregációjának megelőzése:

- foglalkoztatást érintő intézkedések (FMM tervezése alatt)

Szociális ágazat megjelenése a Közép-magyarországi ROP-ban (2/5.)

A Közép-magyarországi régiót érintő ESZA típusú fejlesztések

Hiányzó szociális ellátások pótlása, megszervezése, egészségügyi szolgáltatások fejlesztése:

- **hatékonyabb szociális ellátási rendszerek**
- **hiányzó alap- és szakellátást biztosító szolgáltatások pótlása ⇒ gyv. int., átmeneti elhelyezést bizt. Intézmények**
- **család- és otthon közeli ellátások minőségi és mennyiségi fejlesztése ⇒ bölcsőde, óvoda, családi napközi, idősek napközbeni ellátása, házi segítségnyújtás; alternatív ellátási formák kialakítása**
- **szociális ellátórendszer fejlesztése ⇒ prevenció, utógondozás**

Szociális ágazat megjelenése a Közép-magyarországi ROP-ban (3/5.)

A Közép-magyarországi régiót érintő **ESZA** típusú fejlesztések

Társadalmi részvétel és innováció fokozása:

- állampolgári részvétel és társadalmi felelősségvállalás fokozása
- civil szervezetek kapacitásainak bővítése, civil szektor fejlesztése ⇒ nonprofit hitelek, kisprojektek támogatása, nonprofit szervezeteket segítő trénerok képzése

Szociális ágazat megjelenése a Közép-magyarországi ROP-ban (4/5.)

A Közép-magyarországi régiót érintő ERFA típusú fejlesztések

A régió közszolgáltatási szektorának, intézmény- rendszerén fejlesztése az EU irányvonalainak megfelelően

A közszolgáltatást végző intézmények infrastrukturális korszerűsítése, intézményi kapacitások bővítése:

- bölcsődék épületének felújítása, átépítéssel kapacitásbővítésük
- szociális intézmények épületének állapotjavítása, berendezéseik modernizálása;
- Kistérségi Községi Központok létrehozása
- időskorúakról gondoskodó rendszerek kialakítása-felújítása
- hajléktalanság kezelését szolgáló intézményrendszer infra. fejlesztése
- szociális gazdaság infra.fejlesztése
- meglévő közintézmények törvényi kötelezettség alapján való akadálymentesítése

Szociális ágazat megjelenése a Közép-magyarországi ROP-ban (5/5.)

A Közép-magyarországi régiót érintő ERFA típusú fejlesztések

Meglévő közszolgáltatások színvonalának emelése, újak indítása:

- gépi-tecnikai felszereltség korszerűsítése
- szociális ellátórendszer infrastruktúrájának fejlesztése az alap- és szakellátások , prevenció és utógondozás terén
- szociális szakemberek helyben foglalkoztatása ⇒ szolgálati lakás

Info-kommunikációs technológiák bevezetése és alkalmazása az intézményekben:

- hátrányos helyzetű társadalmi csoportok Internet csatlakozási-használati lehetőségeinek megteremtése ⇒ mintaprogramok
- kistérségi irodák hálózatosodásának támogatása
- e-ügyintézés infrastrukturális feltételeinek megteremtése)

Köszönöm a figyelmet!

www.ncsszi.hu

www.bszf.hu

beata.lisznyai@ncsszi.hu

lisznyai.beata@bszf.hu